



Nederlandse
Genealogische
Vereniging

Amstelland

Nummer 135 — november 2024

Uitgave van de NGV-Afdeling Amsterdam e.o.



Periodiek van de NGV-Afdeling Amsterdam e.o.

Inhoudsopgave	2
Van de redactie	3
Bij de voor- en achterpagina	3
Uitnodiging Afdelingsledenvergadering met agenda 11 november 2024	4
Notulen ALV 16 april 2024	5-6
Aankondiging Lezing 11 november 2024:	7
Verslag bijeenkomst 17 september 2024	8
Ingezonden artikel: ...23andMe...	9-11
Ingezonden artikel: Volkbuurtmuseum Utrecht	11-14
Ingezonden artikel: Huize Lydia	15-17
Ingezonden artikel: Landelijke NGV-dag Groningen 12 oktober 2024	18-21
NGV Schepperle Award	22

Op de achterkant binnen

Afdelingsbestuur	Redactie
Colofon	Lid worden van de NGV

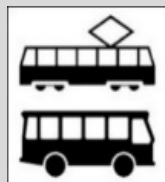
Beeldverantwoording:

Kaft voor: Zie bladzijde 3

Kaft achter: Zie bladzijde 3

Foto's binnenwerk: Ed van der Velden, tenzij anders vermeld

Al onze bijeenkomsten zijn in principe op de 2^e maandag* van de maand, tenzij anders is aangegeven, in Buurthuis Lydia, Roelof Hartplein 2A, 1071 TT Amsterdam



Buurthuis Lydia is goed bereikbaar te voet, tweewielers, auto en met het openbaar vervoer.

Voor de deur stopt: **Tram 3, 5, 12 en 24.**

Check voor uw vertrek altijd een OV-reisplanner, zoals 9292.nl of GVB.nl.

Voor de auto geldt op straat tot 00.00 uur (middernacht) betaald parkeren. € 6,50* per uur. *Wijzigingen voorbehouden.

Van de redactie

Voor u ligt Amstelland #135, editie november 2024.

Heeft u ook iets dat past binnen de context van dit blad, stuur dan uw bijdrage in voor ASL#136 dat in februari 2025 verschijnt, uiterlijk 15 januari 2025 in. Of voor de latere uitgaven. Redactie-asd@ngv.nl

Ed van der Velden

Bij de voorpagina:

Foto: De ingang van het huidige Buurthuis Lydia. Roelof Hartplein 2A te Amsterdam. Datering 20 september 2024. (*Foto: Ed van der Velden*)

Bij de achterpagina:

Foto: Roelof Hartplein 2, Huize Lydia, rooms-katholiek tehuis voor vrouwen en meisjes. Architect: J. Boterenbrood. Datering 3 april 1931.

Gevelaanzicht

Rechthebbende: auteursvrij. Collectie: Archief van de Gemeentelijke Dienst Volkshuisvesting en rechtsvoorganger: glasnegatieven. Afbeeldingenbestand 5293FO002466. Stadsarchief Amsterdam

Foto: Roelof Hartplein 2, Huize Lydia, rooms-katholiek tehuis voor vrouwen en meisjes. Architect: J. Boterenbrood. Datering 3 april 1931.

Eetzaal

Rechthebbende: auteursvrij. Collectie: Archief van de Gemeentelijke Dienst Volkshuisvesting en rechtsvoorganger: glasnegatieven. Afbeeldingenbestand 5293FO002464. Stadsarchief Amsterdam

Op deze pagina:

Foto: Roelof Hartplein 2, Huize Lydia, rooms-katholiek tehuis voor vrouwen en meisjes. Architect: J. Boterenbrood. Datering 3 april 1931. **Woonvertrek**

Rechthebbende: auteursvrij. Collectie: Archief van de Gemeentelijke Dienst Volkshuisvesting en rechtsvoorganger: glasnegatieven. Afbeeldingenbestand 5293FO002465. Stadsarchief Amsterdam



Van het bestuur

Uitnodiging afdelingsledenvergadering

Datum: Maandag 11 november 2024;
Tijd: Aanvang 19:30 uur,
zaal vanaf ongeveer 19:00 uur open;
Locatie: “Buurthuis Lydia”, Roelof Hartplein 2A,
1071 TT Amsterdam;
Onderwerp: Afdelingsledenvergadering.

U bent van harte Welkom op onze nieuwe locatie!!

Agenda ALV 11 november 2024

- 1) Opening en vaststellen agenda
- 2) Mededelingen
- 3) Goedkeuring verslag ALV 16 april 2024
- 4) Bestuursverkiezing
De heer H. van den Dool heeft zich beschikbaar gesteld voor een bestuursfunctie. Het bestuur stelt voor hem te benoemen.
- 5) Voorbereiding Algemene Vergadering (AV) 23 november 2024
- 6) Rondvraag
- 7) Sluiting



Foto's: Ed van der Velden

Notulen ALV 16 april 2024

Gehouden in “De Thomas”, Prinses Irenestraat 36, 1077 WX
Amsterdam

Er waren in totaal 15 aanwezigen.

Bestuursleden	Dhr. K.E. Mensink, mw. W. Furrer-Kroes
Afwezig m.k.	Bestuursleden mw. L. Stricker en mw. M. Plat

1. **Opening en vaststellen agenda**

De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur

2. **Mededelingen**

Naast de afmeldingen is er geen relevante post binnengekomen.

3. **Goedkeuring verslag ALV van 14 november 2023**

Deze worden door de aanwezige leden goedgekeurd.

4. **Goedkeuring jaarverslag 2023**

Ook dit verslag wordt door alle aanwezigen goedgekeurd.

5. **Bestuursverkiezing**

Mevrouw M. Plat is reglementair aftredend. Zij stelt zich opnieuw verkiesbaar. Het bestuur stelt voor om haar voor een volgende periode te benoemen. Mevrouw Plat wordt met algemene stemmen herkozen.

6. **Vorbereiding Algemene Vergadering (AV) dd. 20 april 2024**

De voorzitter geeft aan dat er een brief van de afdeling Twente betreffende de ASD-gelden is ontvangen. De secretaris mevrouw W. Furrer-Kroes geeft hier algemene informatie over. Enkele leden stellen het op prijs om deze brief te ontvangen. Mevrouw Furrer regelt dit. De voorzitter meldt dat, om te voorkomen dat ons ASD-geld in de algemene kas van de NGV zou verdwijnen er een beamer en een laptop van zijn aangeschaft. De huidige situatie is dat het ASD-geld nog wel voor de afdeling is gereserveerd maar uitsluitend dient voor bijzondere uitgaven en niet voor gewone kosten zoals huur of vergoeding voor sprekers.

De ASD-gelden staan nu wel binnen de algemene rekening van de NGV maar blijft bestemd voor de afdeling.

7. Benoeming/ mandatering afgevaardigden naar de NGV Algemene vergaderingen (AV) in 2024

Het bestuur stelt voor om mevrouw W. Furrer-Kroes te benoemen tot afgevaardigde en de heer K.E. Mensink tot plaatsvervangend afgevaardigde en hen mandaat te geven.

De aanwezige leden gaan hiermee akkoord.

8. Verslag afgevaardigden van de AV 18 november 2023

Mevrouw Furrer heeft op dit moment even geen zaken paraat.

9. Financiën in verband met situatie 'De Thomas'

De voorzitter geeft uitleg over de huurprijs van de kerk; deze is enorm gestegen. Er werd begonnen met een huurprijs van € 125,-- per avond, dit werd in 2023 verhoogd met € 28,-- in verband met de hoge energiekosten. Begin dit jaar werd de prijs wederom verhoogd nu naar € 170,-- en na 1 juli 2024 wordt dit maar liefst € 230,-- per avond.

Omdat dit op termijn een probleem gaat worden zijn er wat voorstellen:

- Op zoek naar een andere locatie

Wat een andere locatie betreft wordt er aangegeven dat 'Huize Lydia' een alternatief zou kunnen zijn, goed bereikbaar met OV en een stuk voordeliger in huurprijs. Mevrouw L. Schnijder, ook betrokken bij 'Ons Amsterdam' gaat daar naar mogelijkheden informeren en geeft dit dan door aan mevrouw Stricker. Mevrouw Furrer vraagt aan de leden of het een bezwaar is om naar een andere dag en/of tijd te gaan. De leden staan hiervoor open.

- Minder ledenavonden

De leden hebben wel bezwaar om minder ledenavonden te gaan organiseren dus een reden te meer om naar een andere locatie te gaan kijken.

- Leden vragen om een kleine bijdrage te leveren

Hierover is geen uitspraak gedaan.

10. Rondvraag

Hier wordt geen gebruik van gemaakt.

11. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 19.55 uur.



Aankondiging Lezing

11 november 2024

Datum: maandagavond 11 november 2024
Tijd: start lezing 20:00 uur
Locatie: “Buurthuis Lydia”
Roelof Hartplein 2A, 1071 TT Amsterdam;
Onderwerp: Het gemeenschappelijk DNA van een besloten
dorpsgemeenschap, met als voorbeeld ‘Huizen’
Spreker: Harmen Snel

Na de AfdelingsLedenVergadering volgt een uitermate interessante lezing.

Een lezing door de heer Harmen Snel, medewerker Archief Amsterdam, bekend van zijn veelvuldig optreden in ‘Verborgен verleden’.

Met als titel:

‘Het gemeenschappelijk DNA van een besloten dorpsgemeenschap, met als voorbeeld Huizen’.

Hij gaat in op de vraag of daarachter te komen is en zo ja, hoe zou dat dan moeten?

Het **wapen van Huizen** werd op 26 juni 1816 door de [Hoge Raad van Adel](#) aan de [Noord-Hollandse](#) gemeente [Huizen](#) toegekend. Het wapen is uniek omdat dit het enige Nederlandse gemeentewapen, van een bestaande gemeente, is waarop een vrouw als element afgebeeld is.

Bron wapen: Door arch - Hoge Raad van Adel SVG is own work, Publiek domein,



<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=15137791>; zie ook: Wikipedia
https://nl.wikipedia.org/wiki/Wapen_van_Huizen

Verlag bijeenkomst

Lezing door mevrouw Jolanda van Rij

< Het transport van mijn grootouders naar Sobidor >

Op dinsdag 17 september 2024 kwamen de leden van de NGV-afdeling Amsterdam e.o. voor het laatst bijeen in de Thomaskerk te Amsterdam Zuid.



Op deze avond gaf Jolanda van Rij een indringende lezing over haar zoektocht naar het oorlogstrauma van haar familie.

Jolanda van Rij (1963) is dochter van een Joodse moeder en niet Joodse vader. Als jong meisje was Jolanda al geïnteresseerd in het oorlogsverleden van haar moeder Clara Haagens, want wat is er nou precies gebeurd? Vragen aan haar moeder, maar het bleef stil, het grote zwijgen. Pas na haar moeders overlijden in 1997 gaat Jolanda op zoek naar informatie en ontdekt stukje bij beetje het hele verhaal. Een zoektocht naar het onderduiken in Noord-Friesland, waar broer en zus gescheiden waren van elkaar. Over het alleen zijn. Verwarring en verdriet. Moeder wil niet vertellen over haar ‘verloren’ familie die in haar geboortedorp Middelharnis was gevestigd. Over het verdriet na de bevrijding toen bleek dat haar ouders, (de opa en oma van Jolanda) al in 1943 waren vergast in vernietigingskamp Sobidor in Polen. Over het plaatsen van ‘Stolpersteine’ voor haar geboortehuis.

Jolanda van Rij heeft een boek geschreven:

‘Mijn moeder, het bonus kind’. Een zoektocht naar de jeugd van mijn moeder. Jolanda van Rij. ISBN-nummer 978-90-80846-03-6. 2023, Tweede druk. Uitgeverij PrevOxyn. J. van Rij.

“Een mysterieuze foto, de film Süsskind, een lezing van Jules Schelvis, gesprekken met tante Tons; zij vormen maar enkele van de momenten uit de zoektocht van Jolanda van Rij, die zij ondernam om meer te weten te komen over de jeugd van haar moeder. Moeder zelf wilde niet veel loslaten over haar jonge jaren in een Joods gezin in Middelharnis noch over haar tijd als onderduikster in Friesland. Tijdens deze zoektocht leert Jolanda haar “verloren” familie beter kennen, ontmoet ze bijzondere mensen, maar wordt ze ook een completer mens, die gebeurtenissen in haar eigen leven beter kan plaatsen. Een helende biografie opgedragen aan haar moeder, die zichzelf niet als bonus kind beschouwde.” Bron: kaftinformatie

Mirjam en Ed van der Velden

Ingezonden artikel

Ingezonden en vertaald door Hans Clever

Alle bestuursleden van 23andMe, behalve de CEO, stappen op

DNA-testbedrijf 23andMe is getroffen door een massaontslag en kampt daarnaast met financiële problemen en een groot datalek

Door Rosemary Collins

Gepubliceerd: 19 september 2024 om 12:24 uur

Alle onafhankelijke bestuurders van de Raad van Bestuur van DNA-testbedrijf 23andMe, behalve de CEO, hebben hun ontslag aangekondigd, wat een nieuwe klap is voor het bedrijf.

In een brief aan de CEO van het bedrijf, Anne Wojcicki, die op 17 september openbaar werd gemaakt, schreven Roelof Botha, Patrick Chung, Sandra Hernández, Neal Mohan, Valerie Montgomery Rice, Richard Scheller en Peter J. Taylor:

"Beste Anne,

Wij, de onafhankelijke bestuurders van de Raad van Bestuur van 23andMe, dienen hierbij met onmiddellijke ingang ons ontslag in. Na maanden van werk hebben we nog steeds geen volledig gefinancierd, volledig zorgvuldig en uitvoerbaar voorstel van u ontvangen dat in het beste belang is van de niet tot Raad behorende aandeelhouders. Wij zijn van mening dat de Speciale Commissie en de Raad van Bestuur u ruim de tijd hebben gegeven om een dergelijk voorstel in te dienen. Dat we de afgelopen 5 maanden geen noemenswaardige vooruitgang hebben gezien, doet ons geloven dat er geen dergelijk voorstel komt. De Speciale Commissie is daarom niet bereid om verdere verlengingen te overwegen en de Raad van Bestuur is het eens met de beslissing van de Speciale Commissie. Hoewel we de missie van het bedrijf van harte blijven steunen en diep geloven in de waarde van het gepersonaliseerde gezondheids- en welzijnsaanbod dat u hebt geformuleerd, is het ook duidelijk dat we verschillen over de strategische richting voor het bedrijf in de toekomst. Vanwege dat verschil en vanwege het in u geconcentreerde stemrecht, geloven we dat het in het beste belang van de aandeelhouders van het bedrijf is, dat we

uit de Raad van Bestuur treden dan in plaats daarvan een langdurig en afleidend meningsverschil met u te hebben over de richting van het bedrijf.

We zijn trots op wat 23andMe heeft bereikt in het pionieren van directe toegang tot genetische informatie, en we zijn vereerd dat we de kans hebben gehad om deel uit te maken van die inspanningen."

In augustus verwierp 23andMe een voorstel van Wojcicki om het bedrijf privé over te nemen door alle aandelen die ze nog niet in bezit had te kopen voor \$ 0,40 per aandeel.

23andMe, een van 's werelds toonaangevende DNA-testbedrijven, heeft zijn aandelenkoers, sinds het in februari 2021 naar de beurs ging, zien dalen van \$ 17,65 naar \$ 0,37 in augustus 2024.

Na het aftreden van de Raad van Bestuur daalde de aandelenkoers verder naar \$ 0,30, voordat deze weer terugveerde naar \$ 0,35.

Het bedrijf leed ook een groot datalek in oktober 2023, toen hackers ongeveer 14.000 accounts van klanten kraakten en toegang kregen tot de gegevens van 6,9 miljoen mensen die op de site als relaties van die gebruikers werden vermeld. Het lek wordt momenteel onderzocht door het Information Commissioner's Office in het VK en het Office of the Privacy Commissioner of Canada.

Op 13 september stemde 23andMe ermee in om \$ 30 miljoen te betalen om een rechtszaak van gedupeerde klanten te schikken. In de rechtszaak werd ook beweerd dat het bedrijf klanten met een Chinese of Asjkenazisch Joodse achtergrond niet op de juiste manier had geïnformeerd dat de hackers het met name op hen gemunt hadden. Bij de indiening van de stukken bij de rechtbank zei 23andMe dat het in een "uiterst onzekere financiële situatie" verkeerd. Het bedrijf heeft ook enkele DNA Relatives-functies opgeschort, met als reden de zorgen over privacy en beveiliging.

Anne Wojcicki zei:

"Ik ben verrast en teleurgesteld door het besluit van de directeuren om af te treden. Ik heb me de afgelopen 18 jaar ingezet voor de missie van 23andMe en geloof sterk in het potentieel van genetische informatie om de gezondheidszorg en het therapeutische ontdekkingsproces te transformeren. Ik blijf toegewijd aan onze klanten, mijn werknemers en onze aandeelhouders om onze doelen te bereiken. Ik blijf geloven dat we beter gepositioneerd zullen zijn om onze missie en doelen te bereiken buiten de korte termijn druk van de openbare markten en dat het privatiseren van 23andMe de beste kans zal zijn voor succes op de lange termijn. We zullen onmiddellijk beginnen met het aantrekken van onafhankelijke directeuren om toe te treden tot de Raad van Bestuur. Ik wil de aftredende directeuren bedanken voor hun inzet voor het bedrijf en zijn aandeelhouders."

Familiehistorici die een DNA-test hebben gedaan bij 23andMe hebben hun bezorgdheid geuit over de toekomst van hun gegevens, maar in augustus 2024 vertelde een woordvoerder van 23andMe aan *Who Do You Think You Are? Magazine*:

"23andMe zet zich in voor de voortdurende verbetering van zijn afstammingsfuncties en het ondersteunen van familiehistorici."

Of deze inzet zal worden voortgezet in het licht van deze laatste ontwikkelingen, is nog maar de vraag. *Who Do You Think You Are? Magazine*-redacteur Sarah Williams zei: *"Met zoveel onzekerheid over de toekomst van 23andMe zou ik alle familiehistorici die bij het bedrijf zijn getest, te overwegen om hun ruwe data en gezondheidsrapporten te downloaden."*

NOOT: Eerder is hierover een artikel geplaatst in Amstelland #133 van maart 2024, bladzijde 12.

Ingezonden artikel

Volksbuurtmuseum te Utrecht

Door Ed van der Velden

In Utrecht bevindt zich het Volksbuurtmuseum gelegen aan de Waterstraat 27. De volksbuurt was vroeger een buurt waar 'het gewone volk' woonde, vaak in kleine, in slechte staat verkerende woningen. Elke stad had zo zijn volksbuurten. Utrecht had wijk C, ooit zo genoemd omdat de Franse bezetter de Nederlandse namen niet kon (of wilde) uitspreken.

Wijk C was 100 jaar geleden de dichtstbevolkte wijk van Utrecht. In de wijk woonden grote gezinnen in kleine krotwoningen. De bewoners leefden vooral buiten. Iedereen moest keihard werken voor een paar centen en er was veel armoede. Maar er was ook veel saamhorigheid en solidariteit.

Hoewel Wijk C als enige wijk in Utrecht nu nog met een letter wordt



aangeduid, is de wijk inmiddels erg veranderd. Nog steeds leven we dicht op elkaar en er liggen ook nu allerlei uitdagingen in het samenleven. In het museum vertellen inwoners van Utrecht hoe zij aankijken tegen thema's die in de volksbuurt spelen en nog steeds actueel zijn.

De volksbuurt van 100 jaar geleden bestaat niet meer, maar het heeft op deze plek wél het Volksbuurtmuseum opgeleverd.

Onze aanleiding om dit museum te bezoeken was de tijdelijke tentoonstelling: 'Geef me de ruimte'. Het eigenzinnige leven van **Thea Beckman**. Ze begint met schrijven in Wijk C, in een bovenwoning aan het begin van de Waterstraat, op de hoek met de Oudegracht. Haar kinderen worden in Wijk C geboren en gaan naar de Nederlands Hervormde Diaconieschool op de Waterstraat 27, het gebouw waar nu het Volksbuurtmuseum is gehuisvest.

In oktober 2024 presenteerde auteur Vivian de Gier haar biografie 'Geef me de ruimte'. De biografie laat zien wat een bijzonder veelzijdige persoon Thea Beckman was, een gedreven vrouw, die ongeacht wat anderen daarvan vonden, altijd haar eigen weg koos. De uitgave van deze biografie is voor het museum aanleiding om met een tentoonstelling aandacht te besteden aan het leven en werk van Thea Beckman.

Vanwege de grote belangstelling is de tentoonstelling verlengd tot en met 10 november 2024.

Thea Beckman, schrijversnaam van Theodora Beckmann-Petie, was een Nederlandse schrijfster van (historische) kinder- en jeugdboeken en verhalen.

Geboren in Rotterdam op 23 juli 1923 en overleden in Bunnik op 5 mei 2004.

Ze gebruikte de schrijversnaam Thea Beckman op verzoek van haar uitgever, die de naam Beckmann te Duits vond overkomen.

Foto toont alle titels van Thea Beckman.

U kunt meer lezen op:

https://nl.wikipedia.org/wiki/Thea_Beckman



Vergelijkbare volksbuurten in Nederland waren:

Wijk C in Utrecht. In de noordoosthoek van Wijk C kom je achter een hoog appartementenblok nieuwe sociale woningen tegen. Daar wonen Wijk C-ers die na de sloop terugkeerden naar deze nieuwbouw.

De Benedenstad in Nijmegen. Het is en populaire woonwijk geworden waar veel bewoners trots op zijn. De onderstad is eigenlijk een beetje bovenstad geworden!

Crooswijk in Rotterdam.

Geen nieuwbouw voor de bewoners uit de volkswijk, maar voor nieuwe bewoners met meer geld en een betere opleiding. De gentrificatie kondigde zich aan.

De Jordaan in Amsterdam. In de panden van de vertrekkende bewoners trokken simpelweg andere arme mensen. Of ze werden onbewoonbaar verklaard of als bedrijfsruimte verhuurd.

Klarendal in Arnhem. Door de leegstaande panden voor weinig geld te verhuren aan ontwerpers en kunstenaars pogde de gemeente Klarendal een positieve impuls te geven.

Stokstraatkwartier in Maastricht. Nu een chique winkelbuurt met veel toeristen. De oorspronkelijke bewoners keerden niet terug en de weinige mensen die er nu wonen zijn allesbehalve arm.

De Schilderswijk in Den Haag. Een multiculturele volkswijk, zoals er vele zijn in de wereld, met een sociaal hart en een ziel die aan een oude volksbuurt doen denken.

Oosterpoort & Oosterparkwijk in Groningen. Oosterpoort staat nu bekend als een studentenwijk, terwijl de Oosterparkwijk nog steeds een volkswijk genoemd wordt.



Bronnen:

Website van het Volksbuurtmuseum te Utrecht, hier kunt u nog meer lezen en informatie krijgen. Een bezoek aan dit museum is zeer de moeite waard. <https://volksbuurtmuseum.nl/>

Wikipedia, hier is haar levensloop en bibliografie beschreven.

[https://nl.wikipedia.org/wiki/Thea Beckman](https://nl.wikipedia.org/wiki/Thea_Beckman)

Nabij dit museum staat ook de markante kop van judokampioen **Anton Geesink**. Het beeld is van Theo van de Vathorst.

Antonius Johannes Geesink, geboren Utrecht op 6 april 1934 en overleden op 27 augustus 2010.

Via Wikipedia kunt u meer lezen:

[https://nl.wikipedia.org/wiki/Anton_Geesink#:~:text=Antonius%20Johannes%20\(Anton\)%20Geesink%20\(,Internationaal%20Olympisch%20Comit%C3%A9%20\(IOC\).](https://nl.wikipedia.org/wiki/Anton_Geesink#:~:text=Antonius%20Johannes%20(Anton)%20Geesink%20(,Internationaal%20Olympisch%20Comit%C3%A9%20(IOC).)



Alle foto's: Ed van der Velden

Ingezonden artikel

HUIZE LYDIA

door Ed van der Velden

Na relatief korte periode dat we op de “Thomas” onze bijeenkomsten hielden, verhuist de NGV-afdeling Amsterdam en omstreken weer van locatie. Vanaf 11 november 2024, komen we in principe op de **2^e maandagavond** van de maand, tenzij dit anders wordt vermeld, bijeen in Huize Lydia, Roelof Hartplein 2 te Amsterdam. Uitstekend bereikbaar per openbaar vervoer. Op dit moment is Huize Lydia een buurthuis.

<https://buurthuislydia.nl> Sinds 1 juni 2022 is de Stichting Buurthuis Lydia verantwoordelijk voor beheer en exploitatie. Op deze wijze wordt een historische plek behouden als ontmoetingsplaats voor buurtgenoten en andere belangstellenden, met een breed aanbod aan laagdrempelige sociaal-maatschappelijke en culturele activiteiten, en om zo een bijdrage te leveren aan de sociale cohesie in de samenleving. Op de website van het buurthuis, <https://buurthuislydia.nl/geschiedenis-huize-lydia-amsterdam-zuid/> staat een stukje geschiedenis vermeld. Op Wikipedia https://nl.wikipedia.org/wiki/Huize_Lydia staat in een kort overzichtelijke tekst een stukje historie beschreven. Tot slot, op de website van het Stadsarchief Amsterdam is de inventaris te vinden van de oorspronkelijke gebruiker van dit historisch pand. Via Toegangsnummer 1143, Archief van de Rooms-Katholieke Vereniging ter Bescherming van Meisjes, 19-07-1989. <https://archieff.amsterdam/inventarissen/details/1143/path/1.1.4> De volgende tekst is overgenomen uit de inleiding van de eerdergenoemde inventaris 1143.

1143 Archief van de Rooms-Katholieke Vereniging ter Bescherming van Meisjes
Titel van het archief 1907-1989; Instelling Stadsarchief Amsterdam

De R.K. Vereeniging ter Bescherming van Meisjes (RKVBM) maakte deel uit van een internationale moederorganisatie opgericht in de strijd tegen vrouwenhandel en prostitutie de 'Association catholique internationale des oeuvres pour la protection de la jeune fille' (Freiburg, Zwitserland, 1897). Aanleiding tot de oprichting in 1902 van de rooms-katholieke meisjesbescherming in Nederland was een internationaal congres tegen vrouwenhandel in Amsterdam in 1901. Enige jaren na haar oprichting ging de RKVBM over tot het oprichten van een diocesane organisatie met een hoofdbestuur in Nederland bestaande uit afgevaardigden uit de bisdommen 1).

De afdeling Amsterdam werd opgericht in 1904 en viel onder de koepel van het bisdom Haarlem samen met de afdelingen Haarlem, Den Helder, Zaanstreek, Bussum, Hilversum Beverwijk en Alkmaar. Het bestuur van de vereniging bestond

uit dames uit de gegoede burgerij en werd terzijde gestaan door een geestelijk adviseur, een priester benoemd door de Bisschop van Haarlem. Leden van de vereniging waren degenen die contributie betaalden en door het bestuur waren aangenomen.

Doel van de vereniging was "meisjes te beschermen tegen gevaren die hare godsdienst en zedelijkheid bedreigden" 2). De meisjes over wie de dames zich wilden ontfermen, waren alleenstaande meisjes afkomstig van het platteland, in de jaren twintig en dertig ook steeds meer uit Duitsland, die naar Amsterdam kwamen om een betrekking te zoeken, meestal als dienstbode, soms in een atelier of winkel. Reële gevaren die de meisjes bedreigden waren een betrekking te krijgen in een verkeerd milieu of in handen te vallen van souteneurs.

Om de meisjes op te sporen onderhield de vereniging contact met het bevolkingsregister en stelde correspondenten aan in de dorpen. Op de stations werden de meisjes opgewacht door de zogenaamde stationswerkers. De vereniging zorgde voor arbeidsbemiddeling en organiseerde cursussen en avondbijeenkomsten. Ook kregen de meisjes bezoek op hun werkadres. Via dit 'stadsbezoek' ontstond een indruk van het milieu waarin het meisje verkeerde en de problemen waarmee zij eventueel worstelde. Een andere taak was de meisjes tijdelijk onderdak te verschaffen.

De eerste zetel van de vereniging was het bovenhuis Prinsengracht 520. Daar kon aan een klein aantal vrouwen en meisjes tijdelijk onderdak worden verleend. In 1921 kon de vereniging het herenhuis Plantage Parklaan 8 aankopen. Maar ook dit onderkomen bleek al gauw te klein en men ging zinnen op middelen om een groot pand te laten bouwen. Uiteindelijk leidde dit tot financiële ondersteuning van de gemeente en de bouw van Huize Lydia, het monumentale pand van architect Jan Boterenbrood aan het Roelof Hartplein 2. Het pand aan de Plantage Parklaan werd verkocht en Huize Lydia werd in op 23 mei 1927 feestelijk geopend door burgemeester De Vlugt.

De vereniging dreef op onbetaalde krachten: de correspondenten, de stationswerkers, de vrouwen die bemiddelden naar een dienstbetrekking en op werkbezoek gingen, deden dit allemaal op vrijwillige basis en legden verantwoording af aan het bestuur. De bedrijfsvoering van Huize Lydia lag in handen van nonnen, de Zusters Dominicanessen te Voorschoten. De enige gesalarieerde krachten waren een secretaresse en een maatschappelijk werkster. Samenwerking was er met onder meer het Katholiek Bevolkingsregister, het gewestelijk arbeidsbureau, de Kinder- en vreemdelingenpolitie, de Voogdijraad, de Armenraad en diens opvolger de Sociale Raad, de Sint Vincentius vereniging voor armoedebestrijding, de Sint Hubertus vereniging voor ongehuwde moeders, de Katholieke Amsterdamse Migratiestichting (Kamis), het Interparochieel Sociaal- Charitatief Centrum.

Tijdens de Duitse bezetting werd Huize Lydia gevorderd. Na de bevrijding werd

het gebouw voor korte tijd gebruikt door achtereenvolgens de Binnenlandse Strijdkrachten, het Canadian Leave Centre en het Comité Nederland helpt Indië. In 1946 werden bureau en vergaderruimte aan de J.M. Coenenstraat opnieuw door de vereniging betrokken en de rest van het pand werd van 1947 tot 1950 verhuurd aan de K.L.M. In 1950 werd Huize Lydia voor een periode van 30 jaar verhuurd aan het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis voor opleiding en huisvesting van verpleegsters.

Al had men tijdens de oorlog en daarna niet de beschikking over een pand om meisjes pension te verlenen, de andere activiteiten van voorlichting en arbeidsbemiddeling, toezicht op de arbeidsomstandigheden, het organiseren van avondbijeenkomsten en cursussen gingen door. Halverwege de jaren '60 breidde men de doelgroep uit, jongens werden niet langer uitgesloten. De statuten werden gewijzigd en de naam werd veranderd in R.K. Vereniging Informatiecentrum voor Jongeren. Wel bleef er bijzondere aandacht voor meisjes. In 1965 lieten de financiën het toe opnieuw een meisjeshotel te starten en wel in het voormalige Sint Barbaraklooster aan het Eikenplein. Na een verbouwing werd op 8 april 1967 meisjeshotel "De Eik" geopend. Het hotel werd bestierd door een gesalarieerde directrice en beschikte over een hoofd huishouding en een kok. In 1969 bleek dat de prognose over de bezetting te optimistisch was geweest. De verhuur van Huize Lydia kon het verlies niet compenseren en per 1 oktober 1970 moest De Eik worden gesloten.

Per 31 oktober 1980 werd de huurovereenkomst met het OLVG ontbonden. De vereniging koos er vervolgens voor Huize Lydia te verkopen aan de gemeente op voorwaarde dat het bestemd zou worden voor jongerenhuisvesting. Besloten werd toe te werken naar opheffing van de vereniging en het inmiddels aanzienlijke vermogen te verdelen over instellingen met een verwante doelstelling. De selectie van jongerenprojecten die in aanmerking zouden komen voor een schenking was de volgende zeven jaar de belangrijkste taak van het bestuur. Per 31 december 1987 werd de vereniging opgeheven.

Dit archief van 0,8 meter is in september 1990 door de heer W.H.M. Nieuwenhuis, voormalig bestuurslid van de vereniging, geschonken aan het Stadsarchief Amsterdam.

1) Dekker, Karen E.A. den, Wachters aan de poorten onzer steden: de Rooms-Katholieke Vereniging ter Bescherming van Meisjes (1902-1916) en de internationale zedelijkheidsbeweging, Nijmegen, KUN, 1990

2) Statuten RKVBM 1932

Archiefvormers: Rooms-Katholieke Vereniging ter Bescherming van Meisjes

Bronnen artikel: Buurthuis Lydia; Wikipedia; Stadsarchief Amsterdam

Ingezonden artikel

Door Ed en Mirjam van der Velden

(Foto's: Ed van der Velden)

Landelijke NGV-dag in Groningen 12 oktober 2024

Op een prachtige, zonnige zaterdag 12 oktober 2024 vertrokken wij naar het "Van Swinderen Huys" gelegen aan de Oude Boteringestraat 19 te Groningen. Terwijl u dit leest is de naamgeving inmiddels gewijzigd in: "De Plek", (voorheen Van Swinderen Huys).

De aanleiding dat we naar deze bijeenkomst gingen, was om de jaarlijkse uitreiking van de "NGV Schepperle Award" bij te wonen. Later in dit artikel treft u een toelichting en het verslag hiervan aan.

Vroege vogels konden de ochtend eerst vullen met een 'hofjeswandeling' door het historisch centrum van Groningen. Vanaf 12:30 uur was er de inloop met koffie/thee. We werden in een zeer goed gevulde Glazen zaal welkom geheten



door de voorzitter NGV-afdeling Groningen, de heer Eppo van Koldam.



De eerste lezing werd door Henk Boels verzorgd. Hij gaf in een half uur inzicht over het 'Van Swinderen Huys'. Henk Boels, historicus en penningmeester NGV-afdeling Groningen, gaf een presentatie over de historie van dit pand.



Aansluitend kwam Lieuwe Jongsma, historicus en hoofd publieksdienst Groninger Archieven, een presentatie geven over "Het slavernijverleden van Groningen".

In de *PAUZE* werd er koffie/thee geserveerd met Groninger Koek. Een mooie gelegenheid om met enkele aanwezigen de contacten weer aan te halen en nieuwe contacten te leggen.

Na de pauze gaf Peter van Boheemen, voorzitter van de landelijke NGV, een toelichting op de verkiezing "NGV Schepperle Award".



In 2023 heeft het Hoofdbestuur van de NGV besloten de "NGV Schepperle Award" in het leven te roepen. Het gaat hier om een prijs die het Hoofdbestuur steeds toekent aan een persoon die zich op het gebied van familiekunde (Genealogie), genetica en/of heraldiek heeft onderscheiden. Hiervoor nomineren zij 3 kandidaten uit de vele meldingen die zij hiervoor ontvangen. Uiteindelijk bepaalt het publiek dat aanwezig is wie de winnaar van deze 3 kandidaten wordt tijdens de jaarlijkse landelijke NGV-dag.

De drie genomineerde kandidaten voor de "NGV Schepperle Award" krijgen eerst elk in maximaal 10 minuten de gelegenheid om iets te vertellen over hun onderzoek/publicatie. Hieronder treft u van de genomineerden een korte samenvatting aan:

Frits Bosch – De Jutter, een 19e-eeuws familieverhaal

Na genealogisch onderzoek naar voorouder Paulus Bosch (1816-1892) en zijn kinderen begon Frits Bosch met het schrijven van een manuscript.

Door de vele genealogische en historische data werd het verhaal veel te veel een opsomming van feiten, maar met het ontwikkelen van een duidelijke verhaallijn met plots, subplots, scènes en dialogen, werd het een boek dat interessant is voor een grote groep lezers.

In dit boek komen feiten en fictie mooi samen.



Karel Spee – Indexeren met behulp van Kunstmatige Intelligentie (AI)

Het gebruik van Kunstmatige Intelligentie staat nog in de kinderschoenen en is pionierswerk. Hoe dit toe te passen op bijvoorbeeld bidprentjes? Karel heeft programmatuur ontwikkeld en heeft dit losgelaten op bidprentjes van het Nederlands Bidprentjes Archief met als uitvoer een index op data in een groot bestand aan gescande documenten.

De programmatuur maakt het mogelijk om in korte tijd tegen weinig kosten grote bestanden aan scans digitaal doorzoekbaar te maken. Het levert een enorme besparing aan inkoopwerk door vrijwilligers op. De NGV heeft een grote collectie bidprentjes en gedachteniskaartjes en gaat nu meeprofiteren van deze indexatie tool.



René Kappers – Opvolgende weduwen in het goud- en zilvervak, 1680-2000

Vrouwen doen niet mee, behalve als ze weduwe zijn dan passen ze op de winkel en hertrouwen ze snel; dat is de gangbare opvatting in de Nederlandse gildeliteratuur over goud- en zilversmeden. René deed genealogisch onderzoek naar een groot aantal families. Hoe was dat in zilverstad Schoonhoven

geregeld; hoeveel opvolgende weduwen waren er in de periode 1680-2000; hoelang bleven zij in functie en wie volgde hen op? Hebben opvolgende weduwen invloed gehad op het voortbestaan van Schoonhoven als zilverstad? De belangrijkste eindconclusie is dat opvolgende weduwen in Schoonhoven in belangrijke mate hebben bijgedragen aan het voortbestaan van Schoonhoven als zilverstad tot het jaar 2000. Vrouwen deden mee!



Na de verkiezing werden de ingeleverde stembiljetten zorgvuldig geteld. Uiteindelijk kwam Karel Spee als winnaar uit de bus. Naast de Award krijgt de winnaar nog een geldbedrag van € 500,--.



Karel Spee won de “NGV Schepperle Award 2024”



Het was een zeer geslaagde dag, echt de moeite waard om de trip naar Groningen te maken.

NGV Schepperle Award

24 juli 2023

Het hoofdbestuur van de NGV heeft in 2023 besloten om jaarlijks een prijs toe te kennen aan een persoon of groep die zich op het gebied van genealogie, genetica en/of heraldiek heeft onderscheiden. De toe te kennen prijs draagt de naam: **NGV Schepperle Award**.

De prijs is genoemd naar George Schepperle, die onder meer jarenlang voorzitter is geweest van het bestuur van de NGV-afdeling Friesland. Hij heeft veel bijgedragen aan de afdeling. Hij correspondeerde via handgeschreven brieven. Jaarlijks was er in "11 en 30", het afdelingsblad van de NGV-afdeling Friesland, een kerstgroet annex nieuwjaarswens van zijn hand. Hij gaf leiding in ongeveer honderd afdelingsbijeenkomsten. Hij genoot ervan de mensen toe te spreken, om sprekers aan te kondigen en hen na afloop te danken en te prijzen voor hun bijdrage. Hij legde steeds de nadruk op de positieve kanten van alles. In zijn laatste bestuursvergadering gaf hij aan graag nog een termijn van vier jaar voorzitter te willen blijven. Dat heeft helaas niet zo mogen zijn. Hij had geen naaste familieleden. In zijn testament liet hij een groot bedrag na aan de NGV.



Ds. George Schepperle (Winterswijk 25 oktober 1939 – 22 februari 2020.
Foto: Bouwe van der Meulen, 10 april 2006

Bron: Overgenomen vanaf de website NGV-afdelingen Friesland.
<https://www.ngv-afdelingen.nl/fri/ngv-schepperle-award/>

Afdelingsbestuur

Voorzitter

K.E. (Ed) Mensink
voorzitter-asd@ngv.nl

Secretaris, Redactie en Ledenadministratie

W.B. (Wil) Furrer-Kroes 035
secretaris-asd@ngv.nl 5267814

Lid, Communicatie, Webredacteur,

M.J. (Monique) Plat,
webredacteur-asd@ngv.nl

Penningmeester (wnd.)

penningmeester-asd@ngv.nl 020-
7709309

Lid

E.A.M. (Liesbeth) Stricker,
liesbeth.stricker@planet.nl

Onze afdeling op Facebook <https://www.facebook.com/ngvasd/>

Lid worden van de NGV? Uw adres wijzigen? Dat en meer regelt u via:

E-mail: ledenadministratie@ngv.nl

Per post: NGV-ledenadministratie, Postbus 50, 3989 CB BUNNIK

Redactie Amstelland

Mw. W. (Wil) Furrer-Kroes, ook verzending; | H. (Hans) Clever; | H.R.M. (Harry) Bovenkerk (stopt ingaande 2025); | E.F.C. (Ed) van der Velden eindredactie/ opmaak.

De redactie is niet verantwoordelijk voor de ondertekende stukken.

Druk: Total Copy, Aalsmeer

Amstelland #136 verschijnt februari 2025. Inzenden Kopij uiterlijk 15 januari 2025.

Redactie-asd@ngv.nl Ed van der Velden (Eindredactie en opmaak)

Amstelland is een uitgave van NGV-afdeling Amsterdam e.o. Opgericht 10 februari 1948. De afdeling omvat de gemeenten Amsterdam, Ouder-Amstel, Amstelveen, Diemen, Muiden, Uithoorn, Aalsmeer en een deel van Ronde Venen, Haarlemmermeer, Nieuwkoop en Wijdmeren.

Auteursrechten: © 2024 bij NGV afd. Amsterdam e.o. en/of auteurs. Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen is alleen toegestaan na voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie. "De auteur is verantwoordelijk voor de formulering en inhoud van elke publicatie. Het recht van redactionele bewerking wordt erkend met de inzending." **Abonnement:** Leden van de afdeling Amsterdam en omstreken ontvangen Amstelland gratis. Andere NGV-leden ontvangen het blad eveneens gratis na bijkomend lidmaatschap van onze afdeling.

Ook niet-leden kunnen zich abonneren. Meer informatie hierover bij penningmeester-asd@ngv.nl



Amstelland #135, november 2024